

Komunikat prasowy

Luksemburg, 28 czerwca 2016 r.

Integracja Romów – zdaniem unijnych kontrolerów osiągnięto znaczne postępy, lecz wciąż istnieją przeszkody i dylematy

Jak wynika z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, odnotowano znaczne postępy w dziedzinie unijnych inicjatyw politycznych i projektów finansowanych przez UE na rzecz integracji Romów. Niemniej jednak utrzymujące się przeszkody i dylematy utrudniają osiągnięcie jak największego oddziaływania za pomocą dostępnych środków. Kontrolerzy twierdzą, że postępy zostały ograniczone w szczególności wskutek braku odpowiednich danych, w tym tych na temat przynależności etnicznej.

Kontrolerzy ocenili, czy w ciągu ostatniego dziesięciolecia unijne inicjatywy polityczne i wsparcie finansowe rzeczywiście przyczyniły się do integracji Romów, odbywając wizyty kontrolne w czterech państwach członkowskich – w Bułgarii, Hiszpanii, na Węgrzech i w Rumunii.

– W obecnej sytuacji w gruncie rzeczy nie wiemy, w jakim stopniu Romowie są zintegrowani, ponieważ nie dysponujemy miarodajnymi danymi. Nie wiemy nawet, jak liczna jest społeczność romska. Pochodzenie etniczne stanowi niewątpliwie delikatną kwestię, ale o ile problem ten nie zostanie rozwiązany, wkrótce pojawią się utrudnienia w kształtowaniu polityki do 2020 r. – **stwierdził Henri Grethen, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie.**

Kontrolerzy ustalili, że Komisja poczyniła znaczne postępy w określaniu unijnych inicjatyw politycznych na rzecz integracji Romów oraz że do 2012 r. wszystkie skontrolowane państwa członkowskie opracowały krajowe strategie integracji Romów. Działania te miały jednak miejsce zbyt późno, aby wywrzeć wpływ na programy i projekty z lat 2007-2013, a ponadto wciąż nie rozwiązano szeregu niedociągnięć. Po pierwsze, w strategiach nie wskazano wymaganego poziomu finansowania ani kwoty dostępnych środków. Po drugie, nie poświęcono wystarczającej uwagi kwestii zwalczania dyskryminacji, a w szczególności antycyganizmu. Po trzecie, nie zawsze brano pod uwagę potrzebę czynnego uczestnictwa przedstawicieli społeczności romskiej. Ponadto rolę krajowych punktów kontaktowych ds. Romów ograniczało niekiedy nieodpowiednie dopasowanie zasobów do obowiązków.

W odniesieniu do lat 2014-2020 kontrolerzy odnotowali szereg ulepszeń – jednoznaczne odniesienie do integracji Romów w rozporządzeniu w sprawie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, a także wprowadzenie konkretnego priorytetu finansowania na potrzeby integracji. W wydanych w ramach europejskiego semestru zaleceniach dla poszczególnych krajów dotyczących integracji Romów, państwa, dla których wydano takie zalecenia, zostały zobowiązane do przeznaczenia środków na jej propagowanie.

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Tel.: +352 4398-47063

Tel. kom.: +352 691553063

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

Tel.: +352 4398-45410

Tel. kom.: +352 621552224

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E-mail: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

eca.europa.eu

Kontrolerzy podkreślają jednak, że zarówno Komisja, jak i państwa członkowskie muszą podjąć dodatkowe działania gwarantujące, by zmiany te zaowocowały większym wkładem projektów finansowanych przez UE we włączenie społeczne Romów w terenie.

W ramach większości projektów zbadanych podczas kontroli osiągnięte zostały ogólne cele włączenia społecznego, choć często nie odnosiły się one konkretnie do Romów. W przypadku projektów, które zostały wybrane i zrealizowane zgodnie z kryteriami najlepszych praktyk przyjętymi przez Radę, istniało większe prawdopodobieństwo skuteczności.

Kontrolerzy sformułowali szereg zaleceń pod adresem państw członkowskich i Komisji Europejskiej.

Państwa członkowskie powinny podjąć następujące kroki:

- Podczas dokonywania oceny krajowych strategii integracji Romów powinny one:
 - określić, jaki poziom finansowania jest potrzebny do realizacji działań na rzecz integracji Romów zaproponowanych w odnośnych strategiach;
 - uwzględnić wskaźniki i cele odnoszące się do zwalczania dyskryminacji lub konkretnie antycyganizmu;
 - zapewnić konsultacje z przedstawicielami Romów w sprawie planowanych działań na rzecz integracji Romów, a także ich uczestnictwo w planowaniu takich działań;
 - określić bardziej szczegółowo, jaką rolę mają odgrywać krajowe punkty kontaktowe ds. Romów.
- Podczas realizowania programów operacyjnych państwa powinny:
 - stosować kryteria najlepszych praktyk w dziedzinie integracji Romów we wnioskach i przy wyborze projektów;
 - w miarę możliwości uzupełnić obecne wskaźniki produktu i rezultatu o wskaźniki dotyczące Romów.
- Państwa członkowskie powinny również rozważyć wspólne działania, tak aby zapewnić pewność prawa w kwestii tego, czy Europejski Fundusz Społeczny można wykorzystać do finansowania działań na rzecz włączenia społecznego niezależnie od ich związku z zatrudnieniem.

Komisja powinna:

- zapewnić, aby działania realizowane w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych sprzyjały integracji oraz przewidywały kroki mające na celu zwalczanie segregacji;
- w pełni wykorzystać sprawozdania państw członkowskich na temat skutecznych działań na rzecz integracji Romów;
- dopilnować, by cele włączenia społecznego Romów określone w krajowych strategiach integracji Romów znalazły odzwierciedlenie w europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych;
- rozważyć wprowadzenie przepisów gwarantujących, że od 2020 r. w podziale środków między poszczególne państwa członkowskie będą uwzględniane wskaźniki dotyczące włączenia społecznego;
- opracować wraz z państwami członkowskimi wspólną metodykę uzyskiwania danych na temat przynależności etnicznej ludności romskiej, tak aby monitorować proces jej włączenia

społecznego;

- zachęcać państwa członkowskie do gromadzenia kompleksowych danych statystycznych na temat przynależności etnicznej w ciągu dwóch nadchodzących lat.

Informacje dla redaktorów

Romowie są potomkami grup, które opuściły subkontynent indyjski około tysiąca lat temu i zaczęły przybywać na terytorium dzisiejszej Unii Europejskiej w XIV w. Termin „Romowie” odnosi się do różnych grup, które mają pewne wspólne cechy kulturowe, a także wspólną historię trwałej marginalizacji w społeczeństwach europejskich. Ludność romska stanowi obecnie największą mniejszość etniczną w Europie. Szacunkowe dane na temat wielkości tej społeczności są wysoce rozbieżne i wahają się między 10 a 12 mln osób. Ok. 6,2 mln z nich mieszka w UE, w większości w państwach członkowskich leżących w Europie Środkowej i Wschodniej. Zdecydowana większość Romów w Europie (80-85%) prowadzi obecnie osiadły styl życia. W państwach członkowskich, w których występują największe skupiska ludności romskiej, Romowie stanowią 15-20% uczniów i nowych osób wchodzących na rynek pracy.

Większość unijnego wsparcia finansowego na rzecz włączenia społecznego udzielana jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Konkretnie kwoty przekazywane na rzecz integracji Romów nie są rejestrowane. Z dokumentów państw członkowskich dotyczących planowania wynika jednak, że w latach 2014-2020 na integrację zmarginalizowanych społeczności takich jak Romowie przeznaczono około 1,5 mld euro.

Sprawozdanie specjalne nr 14/2016 pt. „Unijne inicjatywy polityczne i wsparcie finansowe na rzecz integracji Romów – w ostatnim dziesięcioleciu osiągnięto istotne postępy, potrzebne są jednak dodatkowe działania w terenie” jest obecnie dostępne w j. angielskim, francuskim, niemieckim, bułgarskim, węgierskim, rumuńskim i hiszpańskim. Wkrótce sprawozdanie to zostanie opublikowane w pozostałych językach UE.

Wywiad w jęz. angielskim, francuskim i niemieckim (nagranie w jakości emisyjnej) z członkiem Trybunału Henrim Grethenem na temat najważniejszych wniosków zawartych w sprawozdaniu jest dostępny na kanale YouTube (EUauditorECA) pod następującym adresem internetowym:

<https://www.youtube.com/user/EUAuditorsECA/videos>